

פרוטוקול מס' 15/ב

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי,
ט"ו בשבט תשי"ד - 19.1.1954
בשעה 9.00

נ ד כ ה ד: י. קליבנוב - סגן יו"ר הכנסת.

חברי הוועדה:

- ד. בד-רב-האי - היו"ר
- ב. אזניה
- י. אורי
- ע. איכילוב
- ט. אהם
- א. ברטן
- י. הררי
- א. וילנסקה
- טאלה סטן ח"כ ניפס
- ג. מברסקי
- ע. סימון
- ס. נודוק
- א. רוזיאל-נאור
- א. סטופ
- ד. פלזמן
- ד. צברי
- י. רפאל
- י. שפירא

מוזמנים:

- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת.
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

ח ט ד ד: ט"ף אדין אלזועבי
 ש. בבה
 ק. כהנא
 ש. לורנץ
 א. דימלט

טדר-היום: א. מיזוגה של המפלגה "לאחדות העבודה"
 עם מפלגת פועלי ארץ-ישראל

2 ע"ס

ב. חוק מס הדכוש העירוני (הוראות שונות)
 (תיקון מס' 4) תשי"ד - 1953 - ויתור
 על הצורך להניחו על שולחן הכנסת 24
 שעות לפני הקריאה השניה

2 "

ג. שאלה שנתעוררה בוועדת החוקה חוק
 ומשפט בשעת דיון בחוק ביטול עונש
 מות - אם מעיף 5 (4) מהווה נוסא חדש

2 - 3 "

ד. המשך הדיון בתלונתו של חב.הכנ. טובי

4 - 7 "

א. מיגובה של המפלגה "לאחדות העבודה" עם מפלגת פועלי ארץ-ישראל:

היו"ר ד. בר-רב-האי: עלי להביא לידיעת חברי-הוועדה את המכתב הבא שקיבל יו"ר הכנסת, ושהעתק ממנו הגיע אלי:

"הזנו מתכבדים להביא לידיעתך כי בעקבות מיזוג המפלגה "לאחדות העבודה" עם מפלגת פועלי ארץ-ישראל, מצטרפים חברי-הכנסת דוד ליבשיץ וחנה למדן לסייעת מפלגת פועלי ארץ-ישראל בכנסת, ובזה מתבטלת "הטיעה הבלתי-תלויה לאחדות העבודה".

התוסים על המכתב: חנה למדן - דוד ליבשיץ.

ב. חוק מס הרכוש העירוני (הוראת שונות) (תיקון מס. 4) תשי"ד - 1953 - ויתור על הצורך להניחו על שולחן הכנסת 24 שעות לפני הקריאה השנייה.

היו"ר ד. בר-רב-האי: בזמנו הוגש ערעור בקשר לשאלה אם ועדת-המספסם רשאית להצביע בענין מסוים או לא. ערעור זה בוטל בינתיים, אך ועדת-הכנסת מבקשה ליתור על הצורך להצגת חוק זה 24 שעות לפני הקריאה השנייה, על שולחנם של חברי-הכנסת.

ה ו ח ל ט

הוחלט לשחרר את חוק מס הרכוש העירוני (הוראות שונות) (תיקון מס. 4) תשי"ד - 1953 - מן הצורך להניחו על שולחן הכנסת 24 שעות לפני הקריאה השנייה.

ג. שאלה שמתעוררה בוועדת החוקה חוק ומשפט בשעת דיון בחוק ביטול עונש מוות - אם סעיף 5(4) מהחוק נושא חדש:

היו"ר ד. בר-רב-האי: קיבלתי את המכתב הבא מיו"ר ועדת-החוקה:

"בישיבת ועדת-החוקה, חוק ומשפט מהיום, שדגה בחוק לביטול עונש המוות, הועלתה הצעה על-ידי חבר-הכנסת הררי לכלול בסעיף 5 של החוק (לפי הנוסח הרצוף בזה) את סעיף קטן (4), אשר הוועדה החליטה למחקו. הנובע דעה כי יש בהצעה זו נושא חדש. אבקשך להביא את הדבר לדיון בוועדת-הכנסת ולהודיעני את החלטתה".

בסעיף קטן (4) כתוב: "על מי שניסה לשנות את סדר השלטון בישראל על-ידי מעשה אלמות או על-ידי הפגנת כוח מזויין".

בשנוע שעבר קיבלנו החלטה שאפשר לבטל עונש מוות או להשאירו אך ורק במקרים שהחוק הקיים מטיל עונש מוות. לועתי, עלינו להטות את תשומת-לבה של ועדת-החוקה להחלטה שקיבלנו בישיבה הקודמת.

י. הרדלי:

החלטות של ועדת-הכנסת צריכות להיות עקביות. לא יתכן להכביט את ענין הנושא החדש למיטת-סדום. לדעתי צריך היה להדשות לי להציע את הצעת, וגם להדשות את ההצעה השניה. אך לא ייתכן לשלול הצעה אחת ולומר שהיא נוקטת חרש ומצד שני לומר על הצעה אחרת שאין בה נושא חדש.

י. שפירא:

ברור, שהוועדה יכולה להחליט שיש לבטל אונש מוות או להשאירו רק במקרים שהוא קיים בחוק. אני מציע שכלן בעקבות ההחלטה של שבווע שער. יתכן שיש צורך בחקיקה חדשה, שלפני יוטל עונש מוות על בגידה. אך אין להכביטו דרך אגב לחוק זה. מכיון שאין עונש מוות לבגידה בחוק הקיים - הרי הצעה להכלילו בחוק ביטול עונש מוות מהווה נושא חדש.

א. רזיאל-נאור:

ועדת-הכנסת קבעה בישיבה הקודמת כי אין להכביט שינויים המהוירים נושאים חדשים בחוק לביטול עונש מוות. הנושא הנידון הוא חשוב מאד, ואין להכביטו לגוף החוק דרך-אגב בלי דיון נפרד בשאלה זו. על-כן, יש לקבוע שיש כאן נושא חדש.

היו"ר ד. בר-רב-האלי:

לדעתי חלה החלטתנו מן הישיבה הקודמת גם על ענין זה.

ה ו ח ל ט

בעקבות ההחלטה שנתקבלה בישיבה הקודמת, שכל הצעה להטיל עונש מוות על עבירה שאין עליה עונש מוות בחוק הקיים, מהווה נושא חדש לגבי חוק ביטול עונש מוות - הכלל הזה חל גם על סעיף 5(4) של הצעת החוק, כפי שנוסח בוועדה.

ד. המסך הדיון בהודעתו של חבר-הכנסת ת. טובי:

א. וילנסקה:
אני מציע שכלך לפי הסדר של הסעיפים בסדר-היום
ובסיים את הדיון בענין תלונתו של חבר-הכנסת
טובי.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
הענינים הבולטים בוועדת-הכנסת מתחלקים לשני
סוגים: א. ענינים הסובלים דיחוי; ב. ענינים
שגינם סובלים דיחוי ובהם יש לדון תחילה.

אני באתי בדברים עם יו"ר ועדת-הכנסת והודעתי
לו כי בדרך בסורי הדיון בתקציב. אם הוועדה תעמוד על-כך בסיים היום
את הדיון בענין תלונתו של חבר-הכנסת טובי.

כזכור, החליטה הוועדה שאין היא מתערבת בפירושו
של סעיף 9(א). השאלה השניה שהתעוררה בענין זה, היתה אם השתמשו באמצעים
הסותרים או לא. בקשר לכך הזמנו את ב"כ הממשל הצבאי ושמענו הסברים
מפיו. לא סיכמנו חלק זה של הדיון.

א. ברמן:
דומני שזו הפעם החמשית שאנו דנים בענין זה.
אנל רואה בדחיה זו הפלגה פוליטית. שמענו
כאן סנצ'ורי סיעות שונות שהענין לא היה בסדר. לדעתי אנו סוברים היום
לסכם ענין זה, שהוא חמור עד למאד. עלינו לגנות היום את הפגיעה
באסיבותו של חבר-הכנסת טובי.

י. רפאל:
חושבני שהענין הזה בתיישן כבר, והוא יל ונדרה -
נדרה. אני מציע להודיעו בסדר-היום.

א. וילנסקה:
דומני שלא יכול להיות מקום לוויכוח אם מסיימים
דין בענין או אין מסיימים אותו. וגם את הענין
הזה יש לסיים.

אשר לסעיף 9(א) אני חולקת על-כך שיש פה ענין
שאינו לדון בו. הכניסה לכפר-יסיף היא בדרך-כלל חפשיית לכל התושבים
- יהודים וערבים כאחד. במשך כל ימות השנה אין בודקים רשיונות בכלל,
ולפתע מונעים את רשות הכניסה מחבר-הכנסת טובי.

נוסף לזה היה כאן ענין הכוונתו של חבר-הכנסת
טובי לנהריה. בדרך שהיתה כאן פגיעה באסיבותו של חבר-הכנסת טובי.
ועל-כן אני מציע: א. לגנות את אי-מתן האפשרות לחבר-כנסת להכנס
לשטח שאליה נכנסים כרגיל גם לא חברי-כנסת ללא כל רשיון. ב. לגנות את
ההובלה תחת שסמך מזויין של חברי-הכנסת מכפר-יסיף לנהריה ובחזרה.

התו"ר ד. בר-רב-האי:
החלטת ועדת-הכנסת ב-8.12.1953 היתה: ועדת-הכנסת
אינה מסכמת את דעתה ביחס לפירוש של סעיף 9(א)
של חוק החסינות. נוסף לכך החליטה הוועדה להזמין את מ"מ שר הבטחון
לדיון שיתקיים בשאלה זו, ז.א. לדיון ביחס לאופן הביצוע ולא על חוקיות
הביצוע.

ב. אזוביה:
אני רוצה לרעון את זכרוכם של חברי-הכנסת שהענין
שבו אנו דנים עכשו הוא אופייני לשאלה של סמכויות
לפירושים. אנחנו אמרנו שאנחנו איננו מוסמכים לפרש חוק. זה יכול
להעשות רק על-ידי בית-הדין. אך אני הייתי האיש אשר ביקש להזמין את
אנשי הממשל הצבאי ולשמוע מפייהם, אם מותר היה לבקש רשיון כיצד היה
צריך לנהוג.

ב. אזניה:

מה שעומד לסיכום היום, היא התרשמותנו מדבריו של נציג הממשל הצבאי.

אני רוצה לסכם את דעתי ולומר שבאתי על סיפוקי לאחר ששמעתי את דבריו. אני הבינתי שאיננו באים לפתור את השאלה אם חברי-כנסת זקוקים לרשיון או לא. אני רציתי לדעת אם ישנה אפשרות אחרת לאי-כניסתו של חבר-הכנסת טובי מבלי להובילו למקום אחר. אני השתכנעתי שהמסל נהג בסדר.

הצעתי היא, שלאחר שמיעת ההסברה של ב"כ הממשל הצבאי - ועדת-הכנסת מחליטה לעבור לסדר-היום.

א. רזיאל-באור:

ברור לי שצריך לסיים דיון.

שבית, אם הוחלט להזמין את מ"מ שר הבטחון יש לקיים החלטה זו. (היו"ר: אנו פונים לשר והוא שולח אלינו את האדם המתאים - במקרה זה נציג הממשל הצבאי).

אני מציעה שהוועדה תסכם את דעתה בקשר לחלק הראשון של המקרה - אם טעיף 9 (א) של חוק החסינות חל עליו, ועל החלק השני של המקרה, שלדעתי היו בו בקורות לא ברורות מצד אנשי המספר הצבאי אשר היו שם.

ע. איכילוב:

הצעתי היא שנטיל על יו"ר הוועדה לשוחח עם יו"ר הכנסת ולהעביר אליו את החרדה ואת אי-שביעת הרצון של חברי ועדת-הכנסת על אי-ההקפדה בשמירה על זכויות החסינות של חברי-הכנסת.

הצעתי זו באה לאחר שלושה-ארבעה דיונים במקרה זה ומספר דיונים במקרים אחרים. אני טיפתי גם פעם עם מקרה שקרה לי, אך מתוך אי-רצון לפגוע בקצינים ובשוטרים עברתי לסדר-היום.

אין לי ספק שאם אנחנו נהיה באופוזיציה לא יתנו גם לנו להכנס לשטחים שאליהם יתנו לחברי-כנסת מן הקואליציה להכנס ללא כל רשיון.

שמעתי את השאלות ושמעתי את תשובותיו של נציג הממשל הצבאי. לזה הוספתי גם דברים שראיתי בסו-עיני. כל זה מספיק לי כדי להביא הצעה זו.

אתמול חגגנו כולנו את 5 שנות קיומה של הכנסת של המומד העליון של המדינה. לעומת זאת ראיתי כיצד החליטו כאן בענין גולדראט-כהנא, כאילו מזג-קר נתקבלה ההחלטה. גם עכשו אני רואה כיצד אנו רגנים.

עלינו להחליט אחת ולתמיד - מותר לחברי-הכנסת להכנס לשטחים אלה או לא. אם מותר - מותר לכולם; אם אסור - אסור לכולם. על-כן הצעתי את הצעתי להטיל על היו"ר של הוועדה למסור את הדברים האלה, את החרדה של חברי-הוועדה, ליו"ר הכנסת.

ס. ארם:

אני פוגע לכל חברי ועדת-הכנסת ללא הפנל אופוזיציה וקואליציה. חללו מכל ההתחרות הזו של קנאים ואמוראים. מדברים כאן על מציאות פשוטה. טאימתי ניתוח לחבר-כנסת זכות מיוחדת הקובעת שכל מה שמתר לאזרח רגיל, אסור על חבר-הכנסת? המציאות היא פשוטה: כולם בכנסים לכפר-יסיף ורק לחבר הכנסת ת. טובי לא ניתנים להכנס.

ס. ארם:

על-כן אני מחדש את הצעתי ואומר: אני רוצה שוועדת-מסנה, ועדת-חקירה של הכנסת תבטוק את כל העניין הזה: אם כל האמן נוהגים כפי שנהגו הפעם, אם בדקו אצל הכל?

אם זהו החוק - יש לתקן אותו.

אני מציע שהוועדה תסכם שדעתה היא, כי העניין לא היה בסדר, וכי ועדת-מסנה תחקור את כל הפרשה הזאת.

י. אורי: אני מציע להפסיק את הוויכוח.

ביקשתי רשות-הדליבור בפעם השניה לסיכום הדיון, כי אני רוצה בעניין זה עניין חשוב מאד מבחינה פארלמנטאריית.

בדצמבר לומר מלים מספר לחבר-הכנסת אזגיה ולחברי הוועדה טפיעת מפא"י. אתם יודעים שאינכם צודקים, כי ברור כשמש שהיתה פגיעה. גם לאחר הסברתו של נציג משרד הכסחון אינכם רוצים להסיק מסקנות מן העניין, משום שחבר-הכנסת טובי הוא מטיעות האופוזיציה והוא עסקן ערבי.

י. אורי: סלשין. קח את דבריך חזרה - סלשין!

חבר-הכנסת אורי מבקש לקחת חזרה את דבריך. יתבן שאנך שותפים בהערכת דבריו של חבר-הכנסת ברטמן, אך אל לך להשתמש במלים אלו - קח אותן בחזרה...

י. אורי: אני לא אקח את דברי בחזרה...

(חבר-הכנסת אורי עוזב את הישיבה).

ע. מימון: מבקש לקרוא לחבר-הכנסת אורי לחזור לישיבה.

מ. ארם: חבר-הכנסת אורי צדק. אותו הדבר יכול היה לקרות לחברת-הכנסת וילנסקה.

חבר-הכנסת אורי שלל ממני את האפשרות להגיב על דבריו של חבר-הכנסת ברטמן. אני שולל מחבר-הכנסת ברטמן את הרשות להטות דבריו.

י. שפירא: אני חושב שכאן קרה דבר שיש לדון עליו בקור-רוח. כאן יש עניין חמור מאד. קרה כאן דבר שאינו בנוהג הרגיל. מצד אחד שמענו מפיו של חבר-הכנסת ברטמן דברים שאיננו רגילים לשמוע אותם אצלנו, ואיננו מוכנים לשמוע אותם אצלנו. איננו רוצה לתת תאורים לדבר הזה, מפני שאיננו רוצה עוד-הפעם להלהיב את הרוחות. מצד שני השתמש חבר-הכנסת אורי ביחס לחבר-הכנסת ברטמן בביטוי שודאי אינו מקובל אצלנו. לכן באה תגובתו של יו"ר הוועדה לחברי חבר-הכנסת אורי.

אני מציע שבישיבה הבאה נדון אם זה היה מוצדק או לא. זה אינו עניין פשוט. בקרא את הפרוטוקול ואת דבריו של חבר הכנסת ברטמן. אם מחליטים לשמוע שחייבים לשמוע אותם - ודאי שאסור היה לחבר-הכנסת אורי לומר מה שהוא אומר. עדיין איננו מוכן להביע את דעתי לפני שקראתי את הפרוטוקול. אני מציע להפסיק את

19.1.1958

המסך הדיון בתלונתו של

חבר-הכנסת ת. טובי

י. שטיינא:

הוויכוח. לעצם הענין אני מציע להצביע ועל האינצידנט הזה נדון בפעם הבאה. החברים שיצאו מקופחים יסלחו לנו - משום שתועלת הדיון דורשת את זה.

הינ'ר ד. בר-רב-האי: אני מבקש לאפשר לי להפסיק את הישיבה.

תחלה בשבוע הבא שלא בנשיאותי. את הענין הזה צריך לטעון משהו אחר. אני חושב שצריך הייתי לעשות את אשר עשיתי במידה הפוך. אך ההגנות המהירות באו בטמפו כזה שלא ניתן לי לעשות כלום הזה. במקום שאני אגיב על חבר-הכנסת ברמן - אגיב עליהם חבר הכנסת אורי. ההגנה שלו היתה כל-כך חריפה שבאופן אינסטינקטיבי הגיבתי על דבריו. לא ניתנה לי האפשרות להמשיך בדברי ביחס לחבר הכנסת ברמן, בגלל ההתפרצות של חבר-הכנסת אורי. יש פה סיבוכים מטעמים את המטונה. אני חושב שהדבר הטוב ביותר הוא להפסיק את הוויכוח. אני מבקש להרשות לי להפסיק את הישיבה.

אני מבקש את משהו אחר לנהל את הישיבה הבאה.

הישיבה ננעלה בשעה 10.30